

TÜKETİCİYE ÖNERİLER VE DEVLETTEN BEKLENTİLER

ÇETİN GÖĞÜS

İzmir'de doğdu. Tarsus Amerikan Koleji'nden mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi'nde Kimya Yüksek Mühendisliği tahsili yaptı. TPAO ve İPRAŞ Firmalarında çeşitli görevlerde bulunduktan sonra 1981 senesinde Aygaz A.Ş.'ne intisap etti. Halen Güneş Enerjisi Müdürü olarak çalışmaktadır.

Bilindiği üzere, artan Dünya nüfusu ve sanayileşme ile birlikte enerji ihtiyacı artmakta ve petrol rezervleri aksi yönde devamlı azalmaktadır. Bilinen o ki, yakın gelecekte enerji sorunları ile birlikte atmosferdeki karbondioksit miktarının, çevre kirliliğinin, atmosfer ısısının artacağı ve dünya yağmur dengelerinin bozulacağı hesap edilmektedir.

Pazardaki üreticilerin ve montajcı firmaların durumu üzüntü verici boyutlardadır. Zira üreticilerin ekseriyetinin atölye tipinde ilkel koşullar altında, standart dışı, ucuz, verimsiz, kısa ömürlü güneş kolektörlerinin üretimine rağbet etmesi haksız rekabet ortamını körüklemekte ve bu sanayi kolunda ciddi faaliyette bulunan firmalar baltalanmakta ve kötü güneş enerjisi sistemleri de piyasayı müşteri açısından menfi yönde etkilemektedir.

Bu bakımdan güneşin enerjisi tükenmeyen, bol, bedava, taşıma sorunu olmayan, çevre sorunları ve hava kirliliği yaratmayan güçlü bir enerji kaynağı olması ve diğer enerji türlerine dönüştürülmesi bu enerji kaynağının önemini arttırmakta ve bizim de doğal olarak azami şekilde istifade etmemiz gerekmektedir. Ülkemizin güneş kemeri adı verilen güneş alanı içinde yer alması da bu büyük şansı doğurmaktadır.

Ülkemizde güneş enerjisi ev ve toplu konutlarda sıcak üretimi için kullanılmaya başlanmış ve uygulama genellikle Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde toplanmıştır. Ancak, ülkemizin büyük bir güneş enerjisi potansiyeline sahip olduğu düşünülecek olursa, gelişmekte olan bu pazarın arzulan düzeyin çok altında kaldığı anlaşılacaktır.

Ancak, bu pazardaki üreticilerin ve montajcı firmaların durumu üzüntü verici boyutlardadır. Zira üreticilerin ekseriyetinin atölye tipinde ilkel koşullar altında, standart dışı, ucuz, verimsiz, kısa ömürlü güneş kolektörlerinin üretimine rağbet etmesi haksız rekabet ortamını körüklemekte ve bu sanayi kolunda ciddi faaliyette bulunan firmalar baltalanmakta ve kötü güneş enerjisi sistemleri de piyasayı müşteri açısından menfi yönde etkilemektedir.

Bir güneş enerjisinin asıl fonksiyonu güneşten gelen radyasyonu en verimli şekilde kullanılabilir enerji biçimine dönüştürmektir. Bu da sistemde kullanılan güneş kolektörleri aracılığıyla olur.

Bu sebeple verimsiz, kısa ömürlü ve maliyeti ucuz bir sistem, daha pahalı, verimli ve uzun ömürlü bir sistemle karşılaştırıldığında kötü bir seçim olabilir.

Bu önemli hususu kısaca belirttikten sonra müşteri nelere dikkat etmelidir;

1. Sistemde kullanılan güneş kolektörü TSE Belgeli midir?
2. Güneş kolektörü-nün paneli ve kasası hangi cins metalden yapılmıştır? Zira Bakır paneller daha uzun ömürlü olduğu gibi ısı iletimi alüminyuma göre iki, çelik saca göre sekiz kat daha verimlidir. Zaten bakır kolektörler dünya standartlarında birinci sırayı almaktadır. Dış hava şartlarına dayanıklı olması bakımından kasada alüminyum profil tercih edilmelidir.
3. Güneş Kolektörü Üreticisi piyasada tanınan ciddi, güvenilir firma mıdır?
4. Sistem montajını yapan firma TSE Belgeli kolektör, kaliteli malzeme, iyi işçilik kullanıyor mu? Arıza halinde derhal müdahale edecek servis var mıdır?
5. Su kireçli ve don tehlikesi varsa, sistem kapalı devreli midir?

Tüketicilere;

- Güneş kolektörü TSE belgeli mi?
- Kolektör paneli v e kasası hangi metalden yapılmış
- Üretici firma ciddi ve güvenilir firma mıdır?
- Montajı yapan firma kaliteli malzeme kullanıyor mu?
- Servis olarnakları nedir?

- Su kireçli ve don tehlikesi varsa sistem kapalı devrelidir?

Devletten;

- Tüketiciye kredi sağlanması
- KDV'nin tamamen veya kısmen kaldırılması
- Güneş enerjisi giderlerinin vergi iadesi kapsamına alınması
- Yatırım giderlerinin gelir vergisinden düşülmesi
- Bu teşvikler için TSE belgesi önkoşulu konması

Giderek artan diğer enerji kaynaklarının maliyeti karşısında güneş enerjisi sistemleri ekonomik olmaktadır. Ancak, ilk yatırım maliyeti bu enerjiden layığı ile yararlanılmasını frenlemektedir.

Güneş enerjisi sistemlerinin geniş çapta halka maledilebilmesi için devlet mutlak surette bu enerjiden istifadeye teşvik etmelidir.

Nitekim, başta Amerika olmak üzere Yunanistan, Japonya, Yeni Zelanda, Portekiz, İspanya, Danimarka, Almanya ve İsrail'de çeşitli teşvik tedbirleri uygulanmaktadır.

Hatta, İsrail'de Temmuz 1990 tarihli yasa ile yeni binalarda güneş enerjisi sistemlerinin kullanılması mecburiyeti konmuştur. Ülkemizde de bu konuda aşağıdaki tedbirler alınabilir;

1. Tüketiciye düşük faizli, uzun vadeli kredi verilme imkanı araştırılmalıdır.
2. Güneş Kollektörlerinden KDV tamamen kaldırmalı veya çok düşük seviyeye indirilmelidir.
3. Güneş Enerjisi sistemlerinde kesilen fatura tutarları vergi iadesi kapsamına alınmalıdır.
4. Güneş Enerjisi sistemi kurduran münferit, otel-motel, tatil köyü, toplu konut sahipleri yapılan yatırımın belli bir oranını masraf olarak o yıl ödenecek gelir vergisinden düşebilmelidir.
5. Güneş Enerjili sistemlerde bu teşviklerden istifade için TSE Belgeli kollektör kullanımı şartı getirilmelidir. Nitekim, güneş enerjisi toplayıcıları ile ilgili 3680 sayılı Türk Standartları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 91/48-49 no.lu tebliği ile 2. Aralık. 1991 tarihinden itibaren mecburi standart haline gelmiştir.

Güneş Enerjisi gibi doğal enerji kaynağının uygulanmasına geçilmesi memleketimizde yeni olmakla beraber dünya'da giderek artan bir şekilde yayılmakta ve hükümetler bu enerjiden istifade gayesiyle yukarıda belirtilen öneriler çerçevesinde değişik tedbirler almaktadırlar.

Bu sebeple mümkün olan her durumda güneş enerjisinden yararlanmak bir tercih değil zaruret olmaktadır. Hükümetimizin de yukarıda bahsedildiği üzere alacağı bir seri önlemlerle bu enerjiden halkımızın azami yararlanmasını teşvik etmesini ve bu yönde sağlıklı bir politika oluşturulmasını beklemekteyiz.